

Άμεσες ξένες ιδιωτικές επενδύσεις: Εθνικές και διεθνείς οριοθετήσεις. Εκτιμήσεις και προσανατολισμοί

Του κ. **Κωνστ. ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ**
Καθηγητού Παντείου Πανεπιστημ. Κ.Π.Ε. και

της κ. **Β. ΔΕΛΗΘΕΟΥ**
Δρος Παντείου Π. Κ.Π.Ε., M.Sc. Περ. Αν.

Α. Οριοθετήσεις και προσανατολισμοί

Με τον όρο επένδυση, όπως αναφέρεται σε σειρά προγενέστερων μονογραφιών μας¹, υποδηλώνεται συνήθως (και στην Ελλάδα) η δέσμευση οικονομικών πόρων, η οποία γίνεται με την ελπίδα αποκομιδής ωφελειών, που αναμένεται να προκύψουν κατά την διάρκεια μίας σχετικώς μεγάλης μελλοντικής περιόδου, λαμβανομένου σοβαρώς υπ' όψει του ενδεχομένου της αποτυχίας του εγχειρήματος.

Κατ' άλλη διατύπωση, η επένδυση «συνιστά το διά της διαθέσεως αγοραστικής δυνάμεως αποκτώμενο υλικό ή άυλο αγαθό, εκ του οποίου αναμένεται η πραγματοποίηση εσόδων».

Εξ άλλου, σε οικονομικό επίπεδο η επένδυση συνήθως ορίζεται κατά τρόπο «αντικειμενικό» βάσει κριτηρίων «λογικών» (σταθερά περιουσιακά στοιχεία, παραγόμενα αγαθά κ.λ.), ενώ σε πολλές περιπτώσεις τα στοιχεία προσδιορισμού της εννοίας ανόγονται στην φύση των δραστηριοτήτων, (που συνεφέλκεται η επένδυση) ή στην φύση των προϊόντων (τα οποία αναμένεται να παραχθούν).

Στην Ελλάδα, ούτε στην επιστήμη, ούτε στην νομοθεσία ο όρος επένδυση χρησιμοποιείται πάντοτε με το αυτό περιεχόμενο και το αυτό εύρος².

1. Βλ. Κωνστ. ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ: Νομοθεσία περιφερειακής ανάπτυξης. Τόμοι Α', Β', Γ', και Δ', Αθήναι, Α' έκδ. 1984. Τόμος Α', Β', και Γ', Δ' έκδ. 2001. Βασ. ΔΕΛΗΘΕΟΥ: Το νομικό καθεστώς προστασίας ξένων κεφαλαίων και επενδύσεων αναπτυξιακού χαρακτήρα στην Ελλάδα. Αθήναι, 1996.
2. Βλ. Κωνστ. ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ: Θεσμικό πλαίσιο περιφερειακής ανάπτυξης. Τόμ. Α', Δ' έκδ. Αθήναι, 2000, σελ. 43 επόμ.

Κατ' αναλογία των συμβαινόντων στην Ελλάδα σε διεθνές επίπεδο ο όρος «επένδυση» αντιμετωπίζεται *ad hoc* και η διεθνής πρακτική, μη αποδεχθείσα εισέτι ένα συγκεκριμένο και σχετικώς «αμετάβλητο» περιεχόμενο του όρου, προστρέχει κατά περίπτωση στα επί μέρους κείμενα των Διεθνών Συνθηκών/Συμφωνιών/Συμβάσεων για να μεθοδεύσει ρυθμίσεις και για να επιλύσει τυχόν αναφυόμενα προβλήματα.

Και πρέπει να υπογραμμισθεί εδώ, ότι συνήθως η έννοια εκλαμβάνεται με την οικονομική της διάσταση πρωτίστως, της Νομικής Επιστήμης και του Δικαίου επιστρατευόμενων κατά περίπτωση εκ των υστέρων.

Εκ των Διεθνών Οργανισμών, οι οποίοι έχουν «εμπλακεί» με οίο δήποτε τρόπο σε θέματα διεθνών ιδιωτικών παραγωγικών επενδύσεων αναφέρεται εδώ η συναφής σημαντική δραστηριότητα του Organisation³ de Coopération et de Développement Economiques, Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (εφεξής OECD).

Οι προσπάθειες του OECD για την διευκόλυνση της διεθνούς ροής κεφαλαίων χρονολογούνται από μακρού. Ήδη, από του έτους 1961 μ.Χ. ο OECD είχε συντάξει Κώδικα για την ελεύθερη κίνηση κεφαλαίων, τον οποίο ακολούθησε το έτος 1976 μ.Χ. ο Κώδικας Συμπεριφοράς των πολυεθνικών επιχειρήσεων.

Το κείμενο του εν λόγω Κώδικα Συμπεριφοράς απετέλεσε αντικείμενο εκτενών συζητήσεων κατά την διάρκεια Διάσκεψης των Υπουργών των Χωρών Μελών του OECD τον Ιούνιο του έτους 1979 μ.Χ., οι οποίες ωδήγησαν σε μερική αναθεώρησή του.

Ακολούθως, εξεδόθη το έτος 1981 μ.Χ. Απόφαση του Συμβουλίου των Υπουργών των Χωρών Μελών εν σχέσει με τα κίνητρα και τα εμπόδια, τα οποία σχετίζονται με διεθνείς επενδύσεις.

Τα κύρια σημεία αυτής της Απόφασης αποτελούν «προάγγελο» των μεταγενεστέρων ρυθμίσεων της Πολυμερούς Συμφωνίας Επενδύσεων (Multilateral Agreement on Investment, M.A.I.).

Κατά το τελικό κείμενο της M.A.I. της 12ης Φεβρουαρίου 1998 μ.Χ. επένδυση σημαίνει: κάθε είδος περιουσιακού στοιχείου, ευρισκόμενο υπό την κατοχή ή υπό τον έλεγχο ευθέως ή εμμέσως του επενδυτού και που περιλαμβάνει ένα ή περισσότερα των ακόλουθων στοιχείων:

Μία επιχείρηση, Μερίδια ή μετοχές εταιρείας, Ομόλογα, Δάνεια, άλλα είδη χρεών, Δικαιώματα προκύπτοντα εκ συμβολαίων, Χρηματικές απαιτήσεις, Δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, Άδειες, Εκχωρήσεις, άλλα αγαθά, Υλικά ή άυλα, Κινητά ή ακίνητα περιουσιακά στοιχεία, μισθώσεις, υποθήκες κ.ά..

Η M.A.I. δύναται να εφαρμοσθεί επί παντός σημείου κατεχομένου υπό των Συμβαλλομένων Μερών ή επί τμημάτων ξηράς ή θαλάσσης, επί των οποίων το Συμβαλλόμενο Μέρος ασκεί βάσει κανόνων δικαίου δικαιοδοσία.

Έκαστο Μέρος δύναται ανά πάσα στιγμή να ανακοινώσει την υπαγωγή του όλου ή μέρους του εδάφους του στις ρυθμίσεις της M.A.I. κ.ά..

3. Οι Χώρες Μέλη είναι: *Australia, Austria, Belgium, Canada, Czech Republic, Denmark, Finland, France, Germany, Greece, Hungary, Iceland, Ireland, Italy, Japan, Korea, Luxembourg, Mexico, Netherlands, New Zealand, Norway, Poland, Portugal, Spain, Sweden, Switzerland, Turkey, United Kingdom, United States.*

Σημειώνεται, ότι το εν λόγω κείμενο της Συμφωνίας αναφέρεται κατ' αρχάς σε επενδυτικές δραστηριότητες στα 29 Κράτη Μέλη του OECD, τα οποία, εξ άλλης πλευράς, πραγματοποιούν το 85% των άμεσων παραγωγικών επενδύσεων παγκοσμίως.

Όπως προκύπτει από το Κείμενο της Συμφωνίας, το οποίο δεν παρετέθη ολόκληρο εδώ για τεχνικούς λόγους, προβλέπονται εκτεταμένες δυνατότητες κίνησης κεφαλαίων με σκοπό την πραγματοποίηση επενδύσεων, πράγμα το οποίο ωδήγησε πολλούς να χαρακτηρίσουν την Μ.Α.Ι. ως το Σύνταγμα της Παγκόσμιας Οικονομίας.

Παρά ταύτα, όμως, όπως προκύπτει από το ίδιο το κείμενο, η έλλειψη ισορροπίας μεταξύ των δικαιωμάτων, τα οποία προβλέπεται βάσει της Μ.Α.Ι. να απολαμβάνουν οι Αλλοδαποί επενδυτές και των υποχρεώσεων, τις οποίες αυτοί αναλαμβάνουν έναντι των κατοίκων και του φυσικού περιβάλλοντος των Χωρών υποδοχής των επενδύσεων, είναι προφανής. Αυτό δε το στοιχείο έχει ήδη αποτελέσει αντικείμενο σφοδρών επικρίσεων εκ διαφόρων πλευρών όπως π.χ. του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Κατ' άλλη εκτίμηση, τέλος, το κείμενο της Μ.Α.Ι. ανταποκρίνεται πλήρως προς το πνεύμα των καιρών, μεσούσης της παγκοσμιοποίησης της οικονομίας...

Β. Σημασία των επενδύσεων και ιδίως των ξένων

Ανεξαρτήτως όμως του θέματος των ορισμών και των επ' αυτών σχετικών ρυθμίσεων η σημασία των επενδύσεων και ιδίως των άμεσων ξένων για μία οικονομία είναι δεδομένη.

Δεν θα επισημανθεί εδώ η σημασία της μη λεόντειας εξωτερικής ιδιωτικής επένδυσης για μία Χώρα υπό ανάπτυξη ή ακόμη και ανεπτυγμένη. Πρέπει, όμως, να σημειωθεί, ότι μία επένδυση αυτής της μορφής μπορεί να λειτουργήσει υπό προϋποθέσεις, κατά τρόπο επωφελή και σε πολλά επίπεδα για την Χώρα υποδοχής, δεδομένου, ότι, μεταξύ άλλων:

Συνιστά κατ' αρχήν μία ροή μέσων ιδιαιτέρως χρήσιμων για την εν γένει οικονομική και βιομηχανική ανάπτυξη της Χώρας υποδοχής.

Διευκολύνει την εισαγωγή νέας (και υψηλής μερικές φορές) τεχνολογίας στην Χώρα υποδοχής της επένδυσης.

Υποβοηθά την αξιοποίηση και εκπαίδευση του εγχωρίου εργατικού δυναμικού και παρέχει υπό προϋποθέσεις νέες ευκαιρίες απασχόλησης, αλλά και περαιτέρω εξειδίκευσης.

Εισάγει νέα συστήματα διαχείρισης (gestion) και νέες εμπειρίες στον εμπορικό τομέα.

Λειτουργεί (υπό προϋποθέσεις) ως «ανανεωτής» των εγχωρίων δομών (novateur de structures), και οδηγεί υπό προϋποθέσεις στην εξυγίανση και των εγχώριων κλάδων βιομηχανικής και βιοτεχνικής δραστηριότητας.

Προωθεί (ενίοτε) την περιφερειακή ανάπτυξη της Χώρας υποδοχής, εφ' όσον βεβαίως η εγκαθίδρυση και η εγκατάσταση της ξένης επένδυσης θα γίνεται στις περιοχές της Χώρας, που «υστερούν» οικονομικώς κ.ά..

Έτσι, κάτω από διάφορες μορφές και ποικίλες βεβαίως προϋποθέσεις η μη λεόντεια ιδιωτική εξωτερική επένδυση διαδραματίζει στην εποχή μας ένα ρόλο ιδιαιτέρως σημαντικό για την Χώρα υποδοχής της.

Γ. Οι προσδοκίες των Χωρών υποδοχής ξένων επενδύσεων

Η προσέλκυση ξένων επενδύσεων σε μία Χώρα (Χώρα Υποδοχής) όπως η Ελλάδα είναι δυνατόν να αποβλέπει, μεταξύ άλλων, και:

- Στην εξασφάλιση των απαραίτητων συναλλαγματικών πόρων και βελτίωση του ισοζυγίου πληρωμών της Χώρας⁴.

- Στην υποκατάσταση των εισαγωγών με βαθμιαία μείωση της εξωτερικής εξάρτησης της Χώρας.

- Στον εξαγωγικό προσανατολισμό των ξένων επενδύσεων.

- Στην αύξηση της παραγωγικότητας⁵.

- Στην μεταφορά τεχνολογίας.

- Στην βαθμιαία εξάλειψη του προβλήματος της ανεργίας κ.ά..

Δ. Ξένες επενδύσεις: προοπτικές περιόδου 2002-2005, εκτιμήσεις και προσανατολισμοί

Με βάση ειδική έρευνα της Economist Intelligence Unit (E.I.U.) για την πορεία των άμεσων ξένων επενδύσεων παγκοσμίως για την περίοδο 2002-2005 και για 60 Χώρες προβλέπεται να διατεθούν προσεχώς για επενδύσεις συνολικώς τα αντίστοιχα ποσά για κάθε Χώρα, πίνακας 1.

Με βάση αυτά τα στοιχεία η Ελλάδα εκτιμάται, ότι θα απορροφήσει σε ετήσια βάση ποσό 1,44 δισεκ. δολλ. ΗΠΑ κατά την εξεταζόμενη περίοδο.

Πίνακας 1
Εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων 2002-2005

	Σύνολο (σε δις. δολ.)	Κατάταξη	% Μεριδίο διεθνών εισροών
ΗΠΑ	234,66	1	23,91
Βρετανία	81,18	2	8,27
Γερμανία	66,74	3	6,80
Κίνα	60,40	4	6,15
Ολλανδία	53,14	5	5,41
Γαλλία	51,42	6	5,24
Βέλγιο	33,08	7	3,37
Καναδάς	31,75	8	3,23
Χονγκ-Κονγκ	28,04	9	2,86
Βραζιλία	24,20	10	2,47
Ισπανία	23,10	11	2,35
Ιταλία	21,47	12	2,19
Σουηδία	18,32	13	1,87
Ιρλανδία	15,68	14	1,60
Μεξικό	14,70	15	1,50
Αυστραλία	12,70	16	1,29
Ελβετία	11,02	17	1,12

4. Βλ. Τ. ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ: Προβλήματα της ελληνικής ανάπτυξης. Οικονομία και Κοινωνία, Τεύχος 1, Μάιος 1979, σ. 29-32.

5. Βλ. Β. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ: Πολυεθνικές επιχειρήσεις και αναπτυσσόμενες Χώρες. Η περίπτωση της Ελλάδας. Αθήνα 1981, σ. 127.

	Σύνολο (σε δισ. δολ.)	Κατάταξη	% Μεριδίο διεθνών εισροών
Δανία	9,12	18	0,93
Πολωνία	7,44	19	0,76
Ρωσία	6,90	20	0,70
Σιγκαπούρη	6,84	21	0,70
Σαουδική Αραβία	6,60	22	0,67
Αργεντινή	6,50	23	0,66
Νότια Κορέα	6,36	24	0,65
Ιαπωνία	6,28	25	0,64
Ταϊβάν	5,35	26	0,54
Αυστρία	5,34	27	0,54
Ινδία	5,32	28	0,54
Τσεχία	5,06	29	0,52
Χιλή	4,73	30	0,48
Νορβηγία	4,68	31	0,48
Μαλαισία	4,36	32	0,44
Ταϊλάνδη	4,33	33	0,44
Φινλανδία	4,13	34	0,42
Νότια Αφρική	3,65	35	0,37
Νέα Ζηλανδία	3,57	36	0,36
Ισραήλ	3,53	37	0,36
Πορτογαλία	3,30	38	0,34
Βενεζουέλα	3,29	39	0,33
Ινδονησία	3,12	40	0,32
Τουρκία	2,58	41	0,26
Ουγγαρία	2,34	42	0,24
Νιγηρία	2,25	43	0,23
Φιλιππίνες	2,05	44	0,21
Κολομβία	1,98	45	0,20
Βιετνάμ	1,93	46	0,20
Καζακστάν	1,83	47	0,19
Αίγυπτος	1,80	48	0,18
Σλοβακία	1,54	49	0,16
Ρουμανία	1,49	50	0,15
Ελλάδα	1,44	51	0,15
Περσική	1,42	52	0,14
Αλγερία	1,40	53	0,14
Ουκρανία	1,20	54	0,12
Ισημερινός	1,14	55	0,12
Βουλγαρία	0,99	56	0,10
Αζερμπαϊτζάν	0,90	57	0,09
Πακιστάν	0,49	58	0,05
Ιράν	0,37	59	0,04
Σρι Λάνκα	0,34	60	0,03

Πίνακας 2
Επιχειρηματικό περιβάλλον: Βαθμολογία και κατάταξη

	1997-2001		2002-2006		Μετα- βολή στην συν. βαθμολ.	Μετα- βολή στην κα- τάταξη	Ποιοτική αξιολόγηση	
	Συν. βαθμ.	Κατά- ταξη	Συν. βαθμ.	Κατά- ταξη			1997-2001	2002-06
Ολλανδία	8,65	2	8,88	1	0,23	1	Πολύ καλή	Πολύ καλή
Καναδάς	8,59	5	8,73	2	0,23	3	Πολύ καλή	Πολύ καλή
ΗΠΑ	8,69	1	8,71	3	0,02	-2	Πολύ καλή	Πολύ καλή
Βρετανία	8,63	3	8,67	4	0,44	-1	Πολύ καλή	Πολύ καλή
Ελβετία	8,44	6	8,59	5	0,15	1	Πολύ καλή	Πολύ καλή
Ιρλανδία	8,17	9	8,58	6	0,41	3	Πολύ καλή	Πολύ καλή
Δανία	8,09	10	8,57	7	0,48	-3	Πολύ καλή	Πολύ καλή
Φινλανδία	8,29	8	8,55	8	9,26	0	Πολύ καλή	Πολύ καλή
Χονγκ-Κονγκ	8,61	4	8,50	9	-0,11	-5	Πολύ καλή	Πολύ καλή
Σιγκαπούρη	8,40	7	8,47	10	0,77	-3	Πολύ καλή	Πολύ καλή
Σουηδία	8,06	12	8,46	11	0,40	1	Πολύ καλή	Πολύ καλή
Γερμανία	7,93	13	8,34	12	0,41	1	Καλή	Πολύ καλή
Αυστραλία	7,86	15	8,27	13	0,41	2	Καλή	Πολύ καλή
Βέλγιο	7,90	14	8,26	14	0,36	0	Καλή	Πολύ καλή
Γαλλία	7,77	16	8,23	15	0,46	1	Καλή	Πολύ καλή
Νέα Ζηλανδία	8,06	11	8,17	16	0,11	-5	Πολύ καλή	Πολύ καλή
Ισπανία	7,37	19	8,08	17	0,71	2	Καλή	Πολύ καλή
Νορβηγία	7,57	18	8,07	18	0,51	0	Καλή	Πολύ καλή
Αυστρία	7,57	17	8,04	19	0,46	-2	Καλή	Πολύ καλή
Ταϊβάν	7,35	20	8,01	20	0,66	0	Καλή	Πολύ καλή
Χιλή	7,14	21	7,95	21	0,81	0	Καλή	Καλή
Ιταλία	6,91	23	7,68	22	0,77	1	Καλή	Καλή
Πορτογαλία	7,00	22	7,61	23	0,61	-1	Καλή	Καλή
Ισραήλ	6,85	24	7,61	24	0,76	0	Καλή	Καλή
Ουγγαρία	6,56	27	7,27	25	0,72	2	Καλή	Καλή
Ιαπωνία	6,60	26	7,27	26	0,67	0	Καλή	Καλή
Νότια Κορέα	6,35	31	7,24	27	0,89	4	Μέτρια	Καλή
Μεξικό	6,32	32	7,21	28	0,88	4	Μέτρια	Καλή
Τσεχία	6,47	30	7,20	29	0,73	1	Μέτρια	Καλή
Πολωνία	6,49	29	7,08	30	0,59	-1	Μέτρια	Καλή
Ταϊλάνδη	6,30	33	7,02	32	0,73	1	Μέτρια	Καλή
Μαλαισία	6,84	25	6,68	33	-0,55	-8	Καλή	Καλή
Σλοβακία	5,63	35	6,63	34	1,00	1	Μέτρια	Καλή
Φιλιππίνες	5,48	38	6,53	35	1,05	3	Κακή	Καλή
Νότια Αφρική	5,56	36	6,44	36	0,88	0	Μέτρια	Μέτρια

	1997-2001		2002-2006		Μετα- βολή στην συν. βαθμολ.	Μετα- βολή στην κα- τάταξη	Ποιοτική αξιολόγηση	
	Συν. βαθμ.	Κατά- ταξη	Συν. βαθμ.	Κατά- ταξη			1997-2001	2002-06
Βουλγαρία	5,10	47	6,36	37	1,27	10	Κακή	Μέτρια
Σ. Αραβία	5,46	39	6,30	38	0,85	1	Κακή	Μέτρια
Περσού	5,55	37	6,28	39	0,73	-2	Μέτρια	Μέτρια
Βραζιλία	5,36	40	6,27	40	0,90	0	Κακή	Μέτρια
Ινδία	5,19	46	6,27	41	1,07	5	Κακή	Μέτρια
Αργεντινή	6,51	28	6,17	42	-0,34	-14	Καλή	Μέτρια
Κίνα	5,31	43	6,08	43	0,77	0	Κακή	Μέτρια
Τουρκία	5,20	45	6,05	44	0,85	1	Κακή	Μέτρια
Σρι Λάνκα	4,99	49	6,03	45	1,04	4	Πολύ κακή	Μέτρια
Κολομβία	5,34	41	5,96	46	0,62	-5	Κακή	Μέτρια
Αίγυπτος	5,32	42	5,75	47	0,43	-5	Κακή	Μέτρια
Ρωσία	4,27	55	5,70	48	1,44	7	Πολύ κακή	Μέτρια
Ινδονησία	5,09	48	5,69	49	0,61	-1	Κακή	Μέτρια
Ρουμανία	4,33	53	5,60	50	1,27	3	Πολύ κακή	Μέτρια
Καζακιστάν	4,63	50	5,50	51	0,88	-1	Πολύ κακή	Μέτρια
Ισημερινός	4,15	56	5,38	52	1,23	4	Πολύ κακή	Κακή
Αζερμπαϊτζάν	4,32	54	5,36	53	1,04	1	Πολύ κακή	Κακή
Βιετνάμ	4,57	51	5,32	54	0,75	-3	Πολύ κακή	Κακή
Ουκρανία	3,60	59	5,30	55	1,69	4	Πολύ κακή	Κακή
Βενεζουέλα	5,30	44	5,30	56	-0,01	-12	Κακή	Κακή
Πακιστάν	4,36	52	5,09	57	0,73	-5	Πολύ κακή	Κακή
Αλγερία	4,07	57	5,08	58	1,01	-1	Πολύ κακή	Κακή
Ιράν	3,31	60	4,56	59	1,26	1	Πολύ κακή	Κακή
Νιγηρία	3,95	58	4,47	60	0,54	-2	Πολύ κακή	Κακή
Μέσος όρος	6,33	-	6,98	-	0,64	-	-	-

Σημείωση: Η αξιολόγηση έχει γίνει βάσει της ακόλουθης κλίμακας: Πολύ καλή = άνω του 8. Καλή = 6,5 - 8. Μέτρια = 5,5 - 6,4.

Το ποσό αυτό βεβαίως δεν πρέπει να θεωρηθεί ιδιαίτερος σημαντικό, λαμβανομένων υπ' όψει των δυνατοτήτων της ελληνικής οικονομίας κατά την παρούσα περίοδο, η οποία επιτρέπει άλλες μεγαλύτερες οικονομικές δραστηριότητες, υπό το καθεστώς μάλιστα ε-φαρμογής του Γ' Πλαισίου Στήριξης.

Και επισημαίνεται εδώ με έμφαση μία πτυχή αυτής της οικονομικής συγκυρίας, όπως ενδεικτικώς: η εκταμίευση των εξαιρετικώς υψηλών πόρων του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης προϋποθέτει και απαιτεί την πραγματοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων συνολι-κού ύψους 4.000.000.000 δραχμών!

Η «βελτίωση» της προοπτικής, όπως αυτή διαγράφεται στην έρευνα της Ε.Ι.Υ., είναι μάλλον εφικτή εάν η ελληνική πλευρά κινηθεί προς την κατεύθυνση λήψης σειράς μέτρων προς προσέλκυση ξένων επενδύσεων αφ' ενός και προς την πλευρά προβολής, εντός και εκτός Ελλάδος των θετικών δυνατοτήτων της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας.

Ωρισμένα εκ των μέτρων, τα οποία κατά την άποψη των Συντακτών του παρόντος, είναι επιβεβλημένα και εφικτά είναι και τα ακόλουθα:

Σε πολιτικό⁶ επίπεδο πρέπει να εκκλείψει το φαινόμενο της συνεχούς και άνευ ουσιαστικού λόγου αλλαγής των πολιτικών επιλογών των εκάστοτε Κυβερνήσεων επί θεμάτων ζωτικής σημασίας για τον υπόψηφιο επενδυτή (ημεδαπό ή αλλοδαπό), όπως π.χ. επί του «διλήμματος» περισσότερο ή ολιγώτερο Κράτος, ευρύς ή συρρικνωμένος δημόσιος τομέας, εργατική νομοθεσία κ.ά..

Σε νομοθετικό επίπεδο πρέπει να τερματισθεί το φαινόμενο της συχνής αλλαγής της νομοθεσίας για θέματα ανάπτυξης, η νομοθεσία να είναι «ορθολογική», σταθερά, συνεπής, «προς εαυτήν», «σύγχρονη», μακράν «ιδεοληψιών» και «ψευδών» διλημμάτων ή επιλογών.

Σημειώνεται, ότι η Χώρα μας, πρωτοτυπούσα εν προκειμένω, έχει αναγάγει σε κανόνα την συνεχή, και ενίοτε άνευ αποχρώντος λόγου, μεταβολή της περί τις επενδύσεις νομοθεσίας. Μία απλή καταγραφή των σχετικών νομοθετημάτων, (είτε αυτά αναφέρονται μερικώς, είτε ολικώς σε θέματα επενδύσεων), πείθει αναντιλέκτως περί της αληθείας του πράγματος: από το έτος 1952 μ.Χ. μέχρι σήμερα έχουν εκδοθεί και έχουν ισχύσει ή ισχύουν ακόμη, (με αλλεπάλληλες εννοείται τροποποιήσεις), δεκάδες Νόμοι, Προεδρικά Διατάγματα, Πράξεις Υπουργικού Συμβουλίου, Υπουργικές Αποφάσεις, Πράξεις Διοικητού Τραπέζης της Ελλάδος, μεγάλος αριθμός Εγκυκλίων κ.λ.⁷

Εάν σε αυτά τα «ειδικά» νομοθετήματα προστεθεί και η γενικότερη νομοθετική παραγωγή, γίνεται σαφής η κατάσταση, η οποία δημιουργείται. Και υπενθυμίζεται απλώς, ότι για το διάστημα π.χ. 1975-1993 ετέθησαν σε ισχύ 2.178 Νόμοι, εξεδόθηκαν 14.248 Προεδρικά Διατάγματα και 17.638 Υπουργικές Αποφάσεις ποικίλου περιεχομένου!

Μία όμως νομοθετική παραγωγή αυτού του μεγέθους επί του θέματος των επενδύσεων, αλληλοαναιρούμενη εν πολλοίς, κάθε άλλο παρά συμβάλλει στην προσέλκυση επενδυτών (και ιδίως αλλοδαπών, εθισμένων σε άλλα «σταθερώτερα» νομικά καθεστώτα και σε άλλες, εντελώς διαφορετικές συνθήκες επιχειρηματικής δράσης) και στην εμπέδωση κλίματος σταθερότητας των συναλλαγών, δεδομένης και της έλλειψης κτηματολογίου και δασολογίου στην Ελλάδα.

Εν προκειμένω επισημαίνεται, ενδεικτικώς, ότι ένα νέο θεσμικό πλαίσιο περί τα θέματα των επενδύσεων, πρέπει, με βάση τα ως άνω στοιχεία και τις ως άνω διαπιστώσεις, να «κινείται», μεταξύ άλλων, και προς την κατεύθυνση της σύντμησης του χρόνου χο-

6. Βλ. Β. ΔΕΛΗΘΕΟΥ: *Το νομικό καθεστώς προστασίας ξένων κεφαλαίων και επενδύσεων αναπτυξιακού χαρακτήρα στην Ελλάδα*. Αθήναι, 1996, σελ. 223 επόμ.

7. Βλ. Κωνστ. ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ: *Θεσμικό πλαίσιο περιφερειακής ανάπτυξης. Τόμ. Γ', νέα έκδ.* Αθήναι, 2001, σελ. 8 επόμ.

ρήγησης της σχετικής έγκρισης, ιδίως περί ξένων επενδύσεων, προς τον «εμπλουτισμό» της φαρέτρας των προβλεπομένων επιδοτήσεων και κινήτρων, προς την εναργεστέρα «συμμετοχή» των Τραπεζών στον τομέα των δανειοδοτήσεων επιχειρήσεων υπαχθεισών σε σχετικές ρυθμίσεις κ.ά..

Όλως ενδεικτικώς αναφέρεται εδώ, ότι μέτρα «τολμηρά» προς την κατεύθυνση της άμεσης εφαρμογής της εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας, όπως π.χ. η συγκρότηση σε επίπεδο Γενικών Γραμματέων Υπουργείων ή και σε επίπεδο Υπουργών, εν ανάγκη, Επιτροπών ταχύτερης εξυπηρέτησης επί θεμάτων διοικητικών διαδικασιών των επενδυτών, ιδίως των ξένων, είναι κατεπείγοντα, ιδίως όταν σχεδιάζονται μεγάλες επενδυτικές δραστηριότητες.

Πέραν αυτών, η κωδικοποίηση της σχετικής νομοθεσίας αφ' ενός και η «άλλη» προσέγγιση του θέματος αφ' ετέρου, προς την κατεύθυνση των ολίγων, των «λογικών» και των «σταθερών» ρυθμίσεων, παρίστανται δυστυχώς υπό τις παρούσες συνθήκες της εσωτερικής και διεθνούς οικονομικής συγκυρίας, υπέρ πάσαν άλλην εποχήν και επιβεβλημένες και κατεπείγουσες.

Σε διοικητικό επίπεδο απαιτείται ταχύς εκσυγχρονισμός των δομών. Και όπως έχει σημειωθεί σχετικώς το πρόβλημα «δυσλειτουργίας» της Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης είναι ιδιαιτέρως σημαντικό (στην έκδοση άδειας για μία επένδυση «εμπλέκονται» απλώς άνω των δεκαπέντε (15) Υπουργείων και Υπηρεσιών...). Η ορθολογικώς όμως και καλώς λειτουργούσα Δημόσια Διοίκηση αποτελεί *condicio sine qua non* σημαντικών θεμάτων, όπως π.χ η Ανάπτυξη με την ευρεία έννοια του όρου (οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική κ.λ.) και σε όλα, υπό έποψη χώρου, τα επίπεδά της (εθνικό, περιφερειακό, τοπικό) κ.ά⁸.

Σε επίπεδο «επενδυτών» πρέπει να επιχειρηθεί μία πλέον συστηματική «(προ)αξιολόγησή» τους, πριν ή οι αιτήσεις τους οδηγηθούν στις σχετικές Εισηγητικές Επιτροπές, με την έννοια, ότι είναι αναγκαίο οι αρμόδιες Υπηρεσίες επισήμως να έχουν ερευνήσει την «ταυτότητά» τους και να έχουν διακριβώσει την μέχρι τούδε επιχειρηματική τους δραστηριότητα και την έξωθεν «καλή» μαρτυρία τους. Έτσι, θα εκλείψουν ωρισμένα νοσηρά φαινόμενα, όπως εκείνα των επενδυτών, που «υπήγοντο» νομίμως στις σχετικές ρυθμίσεις χωρίς ουσιαστικώς να διαθέτουν και την αναγκαία οικονομική επιφάνεια για την πραγμάτωση της επένδυσης.

Τέλος, σε επιστημονικό επίπεδο πρέπει οι Ειδικοί Επιστήμονες να ασχοληθούν συστηματικώς με την ενδελεχή μελέτη και διερεύνηση των σχετικών θεμάτων, μη εξαντλούντες τις δραστηριότητές τους στην συστηματική ανάλυση του καθεστώτος περί επενδύσεων και κεφαλαίων, αλλά «μεταφέροντες» προσαρμοσμένη βεβαίως στα «καθ' ημάς» την εμπειρία άλλων Χωρών και Διεθνών Οργανισμών όπως π.χ. του OECD εμπειρία, ιδιαιτέρως σημαντική και πολύτιμη...

8. Βλ. Κωνστ. ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ: *Τοις εντιευζομένοις. ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ, ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ*. Αθήναι, 1995, τ.2, σελ. 1 επόμ..